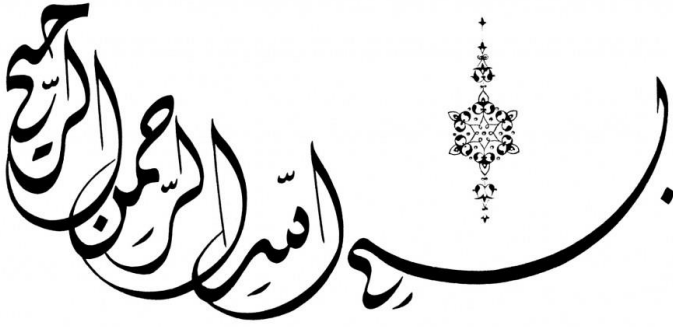

نیت و پيامدها

دراحدیث اهل البیت علیهم السلام

تدوین: فرامرزمیرشکارمبارکه

نیت و پیامدها
دراحدیث اهل البیت علیهم السلام

تدوین

فرامرزمیرشکارمبارکه

www.faramir.ir

فهرست

.....	فهرست	۴
.....	اهمیت نیت	۵
.....	خَشْر بر اساس نیت:	۷
.....	کارها بر اساس نیت:	۷
.....	درست شدن عمل با نیت	۷
.....	نیت ها و توانایی انسان	۸
.....	نیت و ماندگاری دین	۸
.....	نیت و عدالت ورزی	۹
.....	نیت سالم و قلب سلیم	۹
.....	ارزش نیت مؤمن	۹
.....	مومنین و نیت هایشان در قیامت	۱۲
.....	نیت ها و نجات از غفلت	۱۴
.....	نیت ها و عبادت خدا	۱۴
.....	نیت ها و محسوب شدن در جمعیت ها	۱۶
.....	نیت و دَهِش خداوند	۱۹
.....	نیت ها و توفیق و یاری خداوند	۱۹
.....	نیت و جلب محبت خدا و مردم	۲۰
.....	نیت ها و حفاظت خداوند	۲۱
.....	نیت و افزایش روزی	۲۱
.....	لزوم نیت برای همه ی کارها	۲۲
.....	نیت و رفع بلا	۲۲
.....	آثار نیت بد	۲۳

"نيت و آثار آن"

في تفسير قوله تعالى :

«قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ^١»

اهميت نيت

رسولُ الله صلى الله عليه و آله : أفضلُ العملِ النَّيَّةُ الصَّادِقَةُ^٢
پیامبر خدا صلى الله عليه و آله : برترین عمل، نیت صادق است.

الإمامُ عليٌّ عليه السلام : حُسْنُ النَّيَّةِ جَمَالُ السَّرَائِرِ^٣ .

امام على عليه السلام : نکوی نیت، زیبای درون هاست.

الإمامُ عليٌّ عليه السلام : أفضلُ الدَّخَائِرِ حُسْنُ الضَّمَائِرِ^٤ .

امام على عليه السلام : بهترین اندوخته ها، نیکوی درون هاست.

^١ قران كريم/اسراء ٨٤

^٢ كنز العمال : ٧٢٣٨.

^٣ غرر الحكم : ٤٨٠٦.

^٤ غرر الحكم : ٣٢٥٤.

الإمام عليّ عليه السلام : جَمِيلُ النِّيَّةِ سَبَبٌ لِبُلُوغِ الأَمْنِيَّةِ .
امام علی علیه السلام : نیت نیکو، سبب رسیدن به آرمان و آرزوست.

الإمام عليّ عليه السلام : وَصُولُ المرءِ إِلَى كُلِّ ما يَبْتَغِيهِ مِنْ طَيِّبِ عَيْشِهِ ، وَ أَمْنِ سِرْبِهِ ، وَ سَعَةِ رِزْقِهِ . بِحُسْنِ نِيَّتِهِ وَ سَعَةِ حُلُقِهِ ٥ .
امام علی علیه السلام : آدمی با نیت نیکو و اخلاق خوش به تمام آنچه در جستجوی آن است، از زندگی خوش و امنیت محیط و فراخی روزی، دست می یابد.

عنه عليه السلام : عَوْدُ نَفْسِكَ حُسْنَ النِّيَّةِ وَ جَمِيلَ المَقْصَدِ ؛
تُدْرِكُ فِي مَبَاغِيكَ النِّجَاحَ ٦ .

امام علی علیه السلام : خویشتن را به داشتن نیت نیکو و قصد زیبا عادت ده، تا در اهدافت کامیاب شوی.

عنه عليه السلام : أَقْرَبُ النِّبَاتِ بِالنِّجَاحِ أَعْوَدُهَا بِالصَّلَاحِ ٧ .
امام علی علیه السلام : نزدیکترین نیت ها به موفقیت، سازنده ترین آنهاست.

٥ غرر الحكم : ١٠١٤١ .

٦ غرر الحكم : ٦٢٣٦ .

٧ غرر الحكم : ٣٢٨٩ .

حَشْر بر اساس نیت:

رسولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: يُحْشِرُ النَّاسَ عَلَى نِيَّاتِهِمْ^۸.
پیامبر خدا صلی الله علیه و آله : مردم بر نیت های خود محشور می شوند.

کارها بر اساس نیت:

الإمام عليّ عليه السلام : الأعمالُ ثَمَارُ النِّيَّاتِ^۹ .
امام علی علیه السلام : کارها، میوه ی نیت ها هستند.
الإمام عليّ عليه السلام : لا عَمَلَ لِمَنْ لا نِيَّةَ لَهُ^{۱۰} .
امام علی علیه السلام : کسی که نیت نکرده، عملی انجام نداده است.

الإمام عليّ عليه السلام : النِّيَّةُ الصَّالِحَةُ أَحَدُ الْعَمَلَيْنِ^{۱۱} .
امام علی علیه السلام : نیت خوب، خود یک عمل است.

درست شدن عمل با نیت

الإمام عليّ عليه السلام: لا يَكْمُلُ صَالِحُ الْعَمَلِ إِلَّا بِصَالِحِ النِّيَّةِ^{۱۲}

^۸ كنز العمال ح ۷۲۴۵.

^۹ غرر الحكم : ۲۹۲.

^{۱۰} غرر الحكم : ۱۰۷۷۱.

^{۱۱} غرر الحكم : ۱۶۲۴.

^{۱۲} غرر الحكم : ۱۰۷۹۹.

امام علی علیه السلام : عملِ درست، جز با نیتِ درست کامل نمی شود.

نیت ها و توانایی انسان

الإمامُ الصَّادِقُ عليه السلام : ما ضَعُفَ بَدَنٌ عَمَّا قَوَّيَتْ عَلَيْهِ النَّيَّةُ^{۱۳} .

امام صادق علیه السلام : هیچ بدنی در انجام آنچه نیت بر آن قوی باشد، ناتوان نیست.

نیت و ماندگاری دین

الإمامُ الكاظمُ عليه السلام : كما لا يقومُ الجسدُ إلا بالنفسِ الحيَّةِ ، فكذلك لا يقومُ الدينُ إلا بالنِّيَّةِ الصَّادِقَةِ ، و لا تثبتُ النِّيَّةُ الصَّادِقَةُ إلا بالعقلِ^{۱۴} .

امام کاظم علیه السلام : همچنان که بدن جز با نفسِ زنده، بقای ندارد، دین نیز جز با نیتِ درست بر پا نمی ماند و نیتِ درست هم جز با خرد، استوار نمی گردد.

^{۱۳} من لا يحضره الفقيه : ج ۴ / ص ۴۰۰ / حدیث ۵۸۵۹.

^{۱۴} تحف العقول : ۳۹۶.

نیت و عدالت ورزی

الامام علی علیه السلام : اِسْتَعِنْ عَلَى الْعَدْلِ بِحُسْنِ النِّيَّةِ فِي الرَّعِيَّةِ ، وَ قِلَّةِ الطَّمَعِ ، وَ كَثْرَةِ الْوَرَعِ ^{۱۵} .
امام علی علیه السلام : در راه عدالت ورزی از حُسن نیت داشتن به رعیت و کم کردن طمع و بسیاری پارسایی، کمک بگیر .

نیت سالم و قلب سلیم

الامامُ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : صَاحِبُ النِّيَّةِ الصَّادِقَةِ صَاحِبُ الْقَلْبِ السَّلِيمِ ؛ لِأَنَّ سَلَامَةَ الْقَلْبِ مِنْ هَوَاجِسِ الْمَحْذُورَاتِ بِتَخْلِيصِ النِّيَّةِ لِلَّهِ فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا ^{۱۶} .

امام صادق علیه السلام : کسی که نیت صادق داشته باشد، دل سالم و پاک دارد؛ زیرا سالم داشتن دل از وسوسه های شیطانی به سبب خالص گردانیدن نیت در همه کارها برای خداوند است.

ارزش نیت مؤمن

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : نَبِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ ^{۱۷} .
پیامبر خدا صلی الله علیه و آله : نیت مؤمن، بهتر از عمل اوست.

^{۱۵} غرر الحکم : ۲۴۰۸ .

^{۱۶} بحار الأنوار : ۷۰ / ۲۱۰ / ۳۲ .

^{۱۷} کنز العمال : ۷۲۳۶ .

عنه صلى الله عليه و آله : نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ ، و عَمَلُ الْمُنَافِقِ خَيْرٌ مِنْ نِيَّتِهِ ، و كُلُّ يَعْمَلُ عَلَى نِيَّتِهِ، فَإِذَا عَمَلَ الْمُؤْمِنُ عَمَلًا نَارَ فِي قَلْبِهِ نُورًا^{١٨} .

پیامبر خدا صلى الله عليه و آله : نیت مؤمن بهتر از عمل اوست و عمل منافق بهتر از نیت اوست و هر کس مطابق نیت خود عمل می کند. پس هرگاه مؤمن عملی انجام دهد، در دلش نوری تابیدن گیرد.

عنه صلى الله عليه و آله : نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ أْبْلَغُ مِنْ عَمَلِهِ ، و كَذَلِكَ الْفَاجِرُ^{١٩} .

پیامبر خدا صلى الله عليه و آله : نیت مؤمن، رساننده تر از عمل اوست و همین طور فاجر (کافر).

عنه صلى الله عليه و آله : نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ ، و إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَيُعْطِي الْعَبْدَ عَلَى نِيَّتِهِ مَا لَا يُعْطِيهِ عَلَى عَمَلِهِ ، و ذَلِكَ أَنَّ النِّيَّةَ لَا رِيَاءَ فِيهَا ، و الْعَمَلُ يُخَالِطُهُ الرِّيَاءُ^{٢٠} .

پیامبر خدا صلى الله عليه و آله : نیت مؤمن، بهتر از عمل اوست. خداوند عزّ و جلّ به خاطر نیت بنده به او آن می دهد که به

^{١٨} كنز العمال : ٧٢٣٧ .

^{١٩} الأمل للطوسي : ٤٥٤ / ١٠١٣ .

^{٢٠} كنز العمال : ٧٢٧٠ .

خاطر عملش نمی دهد و علتش این است که در نیت ریا راه ندارد، اما عمل [گاه] با ریا آمیخته می شود.

الإمام علي عليه السلام: رُبَّ نِيَّةٍ أَنْفَعُ مِنْ عَمَلٍ ٢١ .

امام علی علیه السلام : بسا نیتی که از عملی سودمندتر است.

الإمام الصادق عليه السلام - في الجواب عن علة فضل نية المؤمن على عمله: لأنَّ العَمَلَ رُبَّمَا كَانَ رِيَاءً لِلْمَخْلُوقِينَ، وَ النِّيَّةُ خَالِصَةٌ

لرَبِّ الْعَالَمِينَ، فَيُعْطِي تَعَالَى عَلَى النِّيَّةِ مَا لَا يُعْطِي عَلَى الْعَمَلِ ٢٢

امام صادق علیه السلام در پاسخ به سؤال از علت برتری نیت مؤمن بر عمل او فرمود : چون عمل گاه ممکن است برای ریا و خودنمایی به مخلوقین صورت گیرد، اما نیت به طور خالص از آن پروردگار جهانیان است. بنا بر این، خدای متعال برای نیت چیزی عطا می کند که برای عمل عطا نمی کند.

عن العالم عليه السلام في تفسير نية المؤمن خير: إنه رُبَّمَا انْتَهَتْ بِالْإِنْسَانِ حَالَةً مِنْ مَرَضٍ أَوْ خَوْفٍ ، فَتُنْفَرِقُهُ الْأَعْمَالُ وَ مَعَهُ نِيَّتُهُ ، فَلِذَلِكَ الْوَقْتِ نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ

٢١ غرر الحكم : ٥٢٩٧.

٢٢ علل الشرائع : ١ / ٥٢٤ .

و فِي وَجِهٍ آخَرَ أَنَّمَا لَا يُفَارِقُهُ عَقْلُهُ أَوْ نَفْسُهُ ، وَ الْأَعْمَالُ قَدْ
يُفَارِقُهُ قَبْلَ مُفَارَقَةِ الْعَقْلِ وَ النَّفْسِ ٢٣ .

امام کاظم علیه السلام در تفسیر معنای این سخن که نیت مؤمن
بمتر است فرمود : زیرا گاهی اوقات برای انسان حالاتی چون
بیماری یا ترس پیش می آید و با آنکه نیت انجام کاری را دارد نمی
تواند انجامش دهد، در چنین وقتی است که نیت مؤمن بمتر از عمل
اوست

در شکلی دیگر [از این حدیث] آمده است: چون عقل یا نفس
مؤمن از او جدا نمی شود، اما اعمال گاهی اوقات، پیش از جدا
شدن عقل و نفس، از او جدا می شود (توانایی و امکان انجام
عمل را از دست می دهد).

مومنین و نیت هایشان در قیامت

تفسیر القمی - فی قوله تعالی : « قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ » - :
عَلَى نِيَّتِهِ « فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا » ، فَإِنَّهُ حَدَّثَنِي أَبِي
عَنْ جَعْفَرِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ :
إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ أَوْقَفَ الْمُؤْمِنَ بَيْنَ يَدَيْهِ فَيَكُونُ هُوَ الَّذِي يَتَوَلَّى
حِسَابَهُ ، فَيَعْرِضُ عَلَيْهِ عَمَلَهُ فَيَنْظُرُ فِي صَاحِفَتِهِ ، فَأَوَّلُ مَا يَرَى
سَيِّئَاتِهِ فَيَتَغَيَّرُ لَذَلِكَ لَوْنُهُ ، وَ تَرْتَعِشُ فَرَائِصُهُ ، وَ تَفْرَعُ نَفْسُهُ ، ثُمَّ

٢٣ بحار الأنوار : ٧٠ / ٢١٠ / ٣١ .

يَرَى حَسَنَاتِهِ فَتَقَرُّ عَيْنُهُ، وَ تُسَرُّ نَفْسُهُ، وَ تَفْرَحُ رُوحُهُ ، ثُمَّ يَنْظُرُ إِلَى مَا أَعْطَاهُ اللَّهُ مِنَ الثَّوَابِ فَيَسْتَدُّ فَرْحَهُ ثُمَّ يَقُولُ اللَّهُ ُ لِلْمَلَائِكَةِ : هَلِّمُوا الصُّحُفَ الَّتِي فِيهَا الْأَعْمَالُ الَّتِي لَمْ يَعْمَلُوهَا ! قَالَ : فَيَقْرَؤُوهَا ثُمَّ يَقُولُونَ : وَ عَزَّتْكَ ، إِنَّكَ لَتَعْلَمُ أَنَا لَمْ نَعْمَلْ مِنْهَا شَيْئًا ! فَيَقُولُ : صَدَقْتُمْ ، نَوَيْتُمُوهَا فَكَتَبْنَاهَا لَكُمْ ، ثُمَّ يُثَابُونَ عَلَيْهَا^{٢٤} .

تفسیر القمّی - درباره آیه «بگو : هر کس فراخور خویش عمل می کند» - : یعنی بر پایه نیت خود. «پس خدای شما بهتر می داند که چه کسی رهیافته تر است». پدرم از جعفر بن ابراهیم از ابو الحسن الرضا علیه السلام برایم حدیث کرد که آن حضرت فرمود: چون روز قیامت شود، مؤمن در پیشگاه خداوند بایستد و کار حسابرسی او را خداوند خود به عهده گیرد و اعمالش را به او نشان دهد. مؤمن در کار نامه خود می نگرد و اولین چیزی که می بیند گناهان خود است. با مشاهده آنها رنگش بر می گردد و بدنش به لرزه می افتد و در جانش وحشت می نشیند. سپس خوبی هایش را می بیند و از مشاهده آنها چشمش روشن و جانش مسرور و روحش شاد می شود و آنگاه به ثوابی که خداوند ارزانش فرموده می نگرد و شادیش افزون می شود

سپس خداوند به فرشتگان می فرماید: کار نامه ای را بیاورید که در آن اعمال نا کرده آنهاست! حضرت فرمود: مؤمنان آن کار

^{٢٤} تفسیر القمّی : ج ٢ / ص ٢٦ .

نامه را می خوانند و آنگاه می گویند: به عزّت سوگند که تو خود می دانی ما هیچ يك از این کارها را انجام نداده ایم! خداوند فرماید: راست می گویند، اما شما نیت انجام آنها را داشتید و ما آن کارها را برایتان نوشتیم. آنگاه پاداش آن اعمال به ایشان داده می شود.

نیت ها و نجات از غفلت

رسولُ الله صلی الله علیه و آله : يا ابا ذرٍّ ، هَمَّ بِالْحَسَنَةِ وِ اِنْ لَمْ تَعْمَلْهَا ، لِكَيْلَا تُكْتَبَ مِنَ الْعَافِلِينَ ٢٥ .

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله : ای ابوذر! قصد کار نیک کن هر چند انجامش ندهی، تا از غافلان نوشته نشوی.

نیت ها و عبادت خدا

عن الإمام الصادق عليه السلام : إِنَّمَا خُلِدَ أَهْلُ النَّارِ فِي النَّارِ لِأَنَّ نِيَّتَهُمْ كَانَتْ فِي الدُّنْيَا أَنْ لَوْ خُلِدُوا فِيهَا أَنْ يَعْصُوا اللَّهَ أَبَدًا ، وِ إِنَّمَا خُلِدَ أَهْلُ الْجَنَّةِ فِي الْجَنَّةِ لِأَنَّ نِيَّتَهُمْ كَانَتْ فِي الدُّنْيَا أَنْ لَوْ بَقُوا فِيهَا أَنْ يُطِيعُوا اللَّهَ أَبَدًا ، فَبِالنِّيَّاتِ خُلِدَ هَؤُلَاءِ وِ هَؤُلَاءِ ، ثُمَّ تَلَا قَوْلَهُ تَعَالَى : «قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَيَّ شَاكِلَتَهُ» قَالَ : عَلَيَّ نِيَّتِهِ .

امام صادق علیه السلام فرمود : دوزخیان در حقیقت بدان سبب در آتش جاویدان می شوند که نیت آنها در دنیا این بوده که اگر در آن جاویدان باشند برای همیشه خدا را نافرمانی کنند و بهشتیان

٢٥ مکارم الأخلاق : ج ٢ / ص ٣٧٨ / حدیث ٢٦٦١.

در حقیقت بدان سبب در بهشت جاویدان می مانند که نیت آنها در دنیا این بوده که اگر در آن باقی بمانند برای ابد خدا را اطاعت کنند. پس جاودانگی هر دو گروه به سبب نیت هاست. حضرت سپس آیه «بگو: هر کس فراخور خویش عمل می کند» را تلاوت کرد و فرمود: یعنی بر پایه نیت خود.

عنه صلى الله عليه و آله في جلد رجلٍ و نشاطه لما قال أصحابه فيه : لو كان هذا في سبيل الله: إن كان خرج يسعى على ولده صغارا فهو في سبيل الله، و إن كان خرج يسعى على أبوين شيخين كبيرين فهو في سبيل الله ، و إن كان خرج يسعى على نفسه يعفها فهو في سبيل الله، و إن كان خرج يسعى رياءً و مُفآخرةً فهو في سبيل الشيطان^{٢٦}

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله — آنگاه که اصحاب ایشان با مشاهده نیرومندی و چابکی مردی عرض کردند: کاش این در راه خدا بود — فرمود: اگر برای تأمین کودکان خرد سال خود بیرون آمده باشد، او در راه خداست، اگر برای تأمین پدر و مادر پیر و فرتوتی بیرون آمده باشد در راه خداست، اگر برای تأمین خودش و برای اینکه نگذارد محتاج کسی شود بیرون آمده باشد، در راه

^{٢٦} الترغيب و الترهيب : ج ٣ / ص ٦٣ / حديث ١٠ .

خداست. اما اگر برای خودنمایی و فخر فروشی بیرون آمده باشد، در راه شیطان است.

الإمام الصادق عليه السلام : إِنَّ الْعَبْدَ لَيَنْوِي مِنْ فَهَارِهِ أَنْ يُصَلِّيَ بِاللَّيْلِ فَتَغْلِبُهُ عَيْنُهُ فَيَنَامُ ، فَيُثْبِتُ اللَّهُ لَهُ صَلَاتَهُ ، وَ يَكْتُبُ نَفْسَهُ تَسْبِيحًا ، وَ يَجْعَلُ نَوْمَهُ عَلَيْهِ صَدَقَةً ٢٧ .

امام صادق علیه السلام : بنده در روز نیت می کند که نماز شب بخواند، اما چشمانش بر او غلبه می کند و در نتیجه می خوابد. پس خداوند نمازش را برای او ثبت می کند و نفس کشیدن هایش را تسبیح می نویسد و خوابش را برای او صدقه قرار می دهد.

عن علي عليه السلام : إِحْسَانُ النَّبِيِّ يُوجِبُ الْمَثُوبَةَ ٢٨ .
 إمامُ الصادقُ عليه السلام : نیت نیکو، موجب پاداش است.

نیت ها و محسوب شدن در جمعیت ها

فِي الزِّيَارَةِ الْجَامِعَةِ: فَحَنُ نَشَهُدُ اللَّهُ أَنَا قَدْ شَارَكْنَا أَوْلِيَاءَكُمْ وَ
 أَنْصَارَكُمْ الْمُتَقَدِّمِينَ ، فِي إِرَاقَةِ دِمَائِ النَّاكِثِينَ وَ الْقَاسِطِينَ وَ الْمَارِقِينَ ،
 وَ قَتَلَةَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ سَيِّدِ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ يَوْمَ كَرْبَلَاءَ ، بِالنِّيَّاتِ

٢٧ علل الشرائع : ص ٥٢٤ / ج ١.

٢٨ غرر الحكم : حدیث ١٢٦٥.

و الْقُلُوبِ وَ التَّأْسُفِ عَلَى فُوتِ تِلْكَ الْمَوَاقِفِ الَّتِي حَضَرُوا
لِنُصْرَتِكُمْ ٢٩ .

در زیارت جامعه آمده است : خدا را گواه می گیریم که در ریختن خون ناکثین و قاسطین و مارقین و قاتلان ابا عبد الله ، آن سرور جوانان اهل بهشت، در کربلا، ما نیز با نیت ها و دل هایمان و تأسف خوردن برای از دست دادن آن صحنه هایی که یارانتان برای یاری شما حضور داشتند، در کنار دوستان و یاران وقت شما شرکت داشتیم.

عن الإمام عليّ عليه السلام . لِرَجُلٍ يَوَدُّ حُضُورَ أَخِيهِ لِيَشْهَدَ نَصَرَ
اللَّهِ عَلَى أَعْدَائِهِ فِي الْجَمَلِ : أ هَوَى أَخِيكَ مَعَنَا ؟ فَقَالَ : نَعَمْ ،
قَالَ : فَقَدْ شَهِدْنَا ، وَ لَقَدْ شَهِدْنَا فِي عَسْكَرِنَا هَذَا أَقْوَامٌ (قَوْمٌ) فِي
أَصْلَابِ الرِّجَالِ وَ أَرْحَامِ النِّسَاءِ ، سَيَرَعَفُ بِهِمُ الزَّمَانُ وَ يَقْوَى بِهِمُ
الإيمانُ ٣٠ .

امام علی علیه السلام به مردی که دوست داشت برادرش نیز می بود تا پیروزی خدا بر دشمنانش را در جنگ جمل ببیند فرمود : آیا دل بردارت با ماست؟ عرض کرد: آری. حضرت فرمود: پس، او با ما بوده است. هر آینه در این سپاه ما افرادی حضور داشته اند که

٢٩ بحار الأنوار : ج ١٠٢ / ص ١٦٧ / حدیث ٦.

٣٠ نهج البلاغة : الخطبة ١٢ .

هنوز در پشت پدران و زهدان مادرانند. به زودی روزگار آنان را به جهان هستی آورد و با وجود آنها [جبهه ی] ایمان نیرو گیرد.

الإمام عليّ عليه السلام : مَنْ مَاتَ مِنْكُمْ عَلَى فِرَاشِهِ وَهُوَ عَلَى مَعْرِفَةِ حَقِّ رَبِّهِ وَحَقِّ رَسُولِهِ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ مَاتَ شَهِيدًا ، وَ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ، وَ اسْتَوْجَبَ ثَوَابَ مَا نَوَى مِنْ صَالِحِ عَمَلِهِ ، وَ قَامَتِ النَّبِيُّ مَقَامَ إِصْلَاتِهِ لِسَيْفِهِ

امام علی علیه السلام : هر يك از شما در بستر خویش بمیرد ، در حالی که به حقّ پروردگارش و به حقّ رسول او و اهل بیتش معرفت داشته باشد، شهید مرده است و مزدش با خداوند است و مستوجب پاداش عمل شایسته ای است که در نیت داشته است و این نیت به منزله شمشیر کشیدن او در راه خداست.

الإمام الباقر عليه السلام : إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَتَرُدُّ عَلَيْهِ الْحَاجَةُ لِأَخِيهِ فَلَا تَكُونُ عِنْدَهُ ، فِيهِتَمُّ بِهَا قَلْبُهُ ، فَيُدْخِلُهُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى بِحِمِّهِ الْجَنَّةَ ٣١

امام باقر علیه السلام : گاه پیش می آید که برادر مؤمن حاجتی از او می خواهد و او ندارد که حاجتش را برآورد، اما در دلش به آن اهتمام می ورزد، خدای تبارک و تعالی به سبب همین اهتمام او را به بهشت می برد.

نیت و دهش خداوند

الإمام علي عليه السلام: على قدر النية تكون من الله العظيمة^{۳۲}
 امام علی علیه السلام : دهش خداوند به هر کس، به اندازه نیت
 اوست.

عنه عليه السلام - في وصيته لابنه الحسن عليه السلام - : و اعلم
 أن الذي بيده خزائن السموات و الأرض قد أذن لك في الدعاء
 ، و تكفل لك بالإجابة ... فلا يقطنك إبطاء إجابتِه ؛ فإنَّ
 العظيمة على قدر النية^{۳۳}.

امام علی علیه السلام - در سفارش به فرزند بزرگوار خود حسن علیه
 السلام - فرمود : بدان که همان کسی که گنجینه های آسمان ها و
 زمین در دست اوست، به تو اجازه دعا کردن داده و اجابت آن را
 به عهده گرفته است... پس کندی در اجابت هرگز تو را نومید
 نکند؛ زیرا که داد و دهش [خداوند] به اندازه نیت [آدمی] است.

نیت ها و توفیق و باری خداوند

الإمام علي عليه السلام: من حسنت نيته أمده التوفيق^{۳۴}
 امام علی علیه السلام : هرکه نیتش خوب باشد، توفیق یار او شود.

^{۳۲} غرر الحكم : ۶۱۹۳.

^{۳۳} نهج البلاغة: الكتاب ۳۱.

^{۳۴} غرر الحكم : ۹۱۸۶.

الإمام الصادق عليه السلام : إِمَّا قَدَّرَ اللَّهُ عَوْنَ الْعِبَادِ عَلَى قَدْرِ نِيَّاتِهِمْ ، فَمَنْ صَحَّحَتْ نِيَّتُهُ تَمَّ عَوْنُ اللَّهِ لَهُ ، وَ مَنْ قَصُرَتْ نِيَّتُهُ قَصُرَ عَنْهُ الْعَوْنُ بِقَدْرِ الَّذِي قَصُرَ ٣٥ .

امام صادق عليه السلام : در حقیقت ، خداوند یاری خود به بندگان را به اندازه نیت های آنان قرار داده است. پس هر که نیتش درست باشد، یاری خدا به او کامل رسد و هر که نیتش کاستی داشته باشد، یاری خدا نیز به همان اندازه کاستی نیت او، از وی کاسته شود.

الإمام على عليه السلام: أَقْرَبُ النَّيَّاتِ بِالنَّجَاحِ أَعْوَدُهَا بِالصَّلَاحِ ٣٦
امام علی علیه السلام : نزدیکترین نیت ها به موفقیت، سازنده ترین آنهاست.

نیت و جلب محبت خدا و مردم

الإمام على عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ سَبْحَانَهُ يُحِبُّ أَنْ تَكُونَ نِيَّةً
الإنسانِ لِلنَّاسِ جَمِيلَةً ، كَمَا يُحِبُّ أَنْ تَكُونَ نِيَّةً فِي طَاعَتِهِ قَوِيَّةً
غَيْرَ مَدْخُولَةٍ ٣٧ .

٣٥ بحار الأنوار : ٧٠ / ٢١١ / ٣٤ .

٣٦ غرر الحكم : ٣٢٨٩ .

٣٧ غرر الحكم : ٣٧٠٣ .

امام علی علیه السلام : خداوند سبحان دوست دارد که نیت انسان نسبت به مردم زیبا باشد، همچنان که دوست دارد نیت او در اطاعت از وی نیز نیرومند و بی ریا باشد.

الامام علی علیه السلام : مَنْ حَسَنَت نَيْتَهُ كَثُرَتْ مَثْوِيَّتُهُ ، وَ طَابَتْ عَيْشَتُهُ ، وَ وَجَبَتْ مَوَدَّتُهُ ۳۸ .

امام علی علیه السلام : هر که نیتش نیکو شود، پاداشش فراوان گردد و زندگیش خوش شود و دوستیش لازم آید.

نیت ها و حفاظت خداوند

الإمامُ الباقرُ عليه السلام : إِذَا عَلِمَ اللهُ تَعَالَى حُسْنَ نِيَّةٍ مِنْ أَحَدٍ ، اِكْتَنَفَهُ بِالْعِصْمَةِ .

امام باقر علیه السلام : هرگاه خداوند متعال در کسی حسن نیتی ببیند، او را در پناه خود نگه دارد.

نیت و افزایش روزی

الإمامُ الصادقُ عليه السلام : مَنْ حَسَنَت نَيْتَهُ زَادَ اللهُ فِي رِزْقِهِ .
امام صادق علیه السلام : هر که نیتش نیکو شود، خداوند بر روزیش بیفزاید.

۳۸ غرر الحکم : ۹۰۹۴ .

لزوم نیت برای همه ی کارها

رسولُ الله صلی الله علیه و آله : يا أبا ذرٍّ ، لِيَكُنْ لَكَ فِي كُلِّ شَيْءٍ نِيَّةٌ صَالِحَةٌ ، حَتَّى فِي النَّوْمِ وَالْأَكْلِ ٣٩ .

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله : ای ابوذر! باید در هر کاری نیتی پاک داشته باشی حتی در خوابیدن و خوردن.

الإمام الصادقُ عليه السلام : لا بُدَّ لِلْعَبْدِ مِنْ خَالِصِ النِّيَّةِ فِي كُلِّ حَرَكَةٍ وَ سُكُونٍ ؛ لِأَنَّهُ إِذَا لَمْ يَكُنْ هَذَا الْمَعْنَى يَكُونُ غَافِلًا ٤٠ .

امام صادق علیه السلام : بنده باید در تمام حرکات و سکانات خود نیت خالص [برای خدا] داشته باشد؛ زیرا اگر این معنا در کار نباشد، در شمار غافلان است.

نیت و رفع بلا

الإمام عليُّ عليه السلام : وَ لَوْ أَنَّ النَّاسَ حِينَ تَنْزَلُ بِهِمُ النَّيْمُ وَ تَزُولُ عَنْهُمْ النَّيْمُ ، فَزَعَوْا إِلَى رَبِّهِمْ بِصِدْقٍ مِنْ نِيَّاتِهِمْ وَ وَلَّهِ مِنْ قُلُوبِهِمْ ، لَرَدَّ عَلَيْهِمْ كُلَّ شَارِدٍ ، وَ أَصْلَحَ لَهُمْ كُلَّ فَاسِدٍ ٤١ .

امام علی علیه السلام : اگر مردم به هنگامی که بلاها بر آنان فرود می آید و نعمت ها از ایشان زوال می پذیرد، با نیت های درست

٣٩ مکارم الأخلاق : ٢ / ٣٧٠ / ٢٦٦١ .

٤٠ بحار الأنوار : ٧٠ / ٢١٠ / ٣٢ .

٤١ نهج البلاغة : الخطبة ١٧٨ .

و دل های مشتاق، به پروردگارشان پناه برند، بی گمان هر گریخته ای را به آنان باز گرداند و هر فسادی را برایشان به اصلاح آورد.

آثار نیت بد

الامام علی علیه السلام : إِذَا فَسَدَتِ النَّيَّةُ وَقَعَتِ الْبَلِيَّةُ^{۴۲}.

امام علی علیه السلام : هر گاه نیت فاسد شود، بلا و گرفتاری پیش آید.

الامام علی علیه السلام : مِنَ الشَّقَاءِ فَسَادُ النَّيَّةِ^{۴۳}.

امام علی علیه السلام : یکی از بد بختی ها، تباهی نیت است.

الإمام الصادق عليه السلام : إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيَنْوِي الذَّنْبَ فَيُحْرَمُ رِزْقَهُ^{۴۴}.

امام صادق علیه السلام : به راستی که مؤمن نیت گناه می کند و بدان سبب از روزی خود محروم می شود.

الامام علی علیه السلام : عِنْدَ فَسَادِ النَّيَّةِ تَرْتَفِعُ الْبِرْكَةُ^{۴۵} . سُوءُ

النِّيَّةِ دَاءٌ دَفِينٌ . امام علی علیه السلام : با فاسد شدن نیت،

برکت می رود. بد نیتی، دردی پنهان و خفته است.

^{۴۲} غرر الحکم : ۴۰۲۱.

^{۴۳} غرر الحکم : ۹۴۰۲.

^{۴۴} بحار الأنوار : ۶ / ۲۴۷ / ۷۱ ، ثواب الأعمال : ۱ / ۲۸۸.

^{۴۵} غرر الحکم : ۶۲۲۸.

نیت و آثار آن

آذرماه ۱۳۹۴

www.faramir.ir

انتشارالکترونیکی این کتاب رایگان

و چاپ آن منوط به اجازه کتبی مولف می باشد.

کانون نما نام های ایران

تحت نظارت اداره کل اطلاع رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

